

Кривошей Марина Олександрівна,
завідувач навчально-виробничими практиками
Відокремленого структурного підрозділу
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
І ВОЄННОГО СТАНУ**

У воєнний період Міністерство освіти і науки України зосереджує зусилля передусім на створення безпечних умов для здобуття освіти, забезпечення доступності й безперервності навчання в регіонах України з різною безпековою ситуацією (забезпечення дистанційного навчання; організація завершення навчального року і вступної кампанії; залучення потенціалу переміщених педагогічних працівників; координація гуманітарної допомоги для доступності й безперервності навчання тощо). МОНом розроблено нормативні документи щодо розв'язання проблем, пов'язаних із запровадженням воєнного стану, а також унесено пропозиції щодо напрацювання подальших ефективних рішень у нинішній ситуації [3].

Педагогічні працівники вимушені швидко й ефективно адаптуватися до нових, складних обставин. Освітняни переходять до осмислення нових реалій професійної діяльності, організують якісне навчання з використанням цифрових технологій, вирішують проблеми з технічними проблемами.

Особливого значення в цей період набув процес адаптації завдань практик, виконання яких здобувачами освіти є визначальними для формування їхніх ключових педагогічних компетентностей. Практика студентів є важливим складником процесу підготовки висококваліфікованих фахівців і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих

здобувачами освіти під час навчання, набуття й удосконалення здобувачами освіти практичних навичок і вмінь. Через перехід на дистанційне навчання зростає необхідність організувати проходження педагогічної практики онлайн.

Під час адаптації змісту програм практик було враховано низку рекомендацій МОНу щодо впровадження дистанційного навчання в закладах вищої освіти [3].

Щоб не втратити ефективності під час проходження практики онлайн, необхідно вводити використання технологій дистанційного і змішаного навчання, що передбачають активне залучення здобувачів освіти до заняття, взаємодії та професійної співпраці. Наприклад, готуватися до проведення не стандартних (класичних) лекцій, а добирати такі форми щодо організації освітнього процесу, де відбуватиметься постійна взаємодія лектора з аудиторією. Під час практики учасниками таких онлайн-занять можуть бути як одногрупники, так й інші запрошені особи (однокурсники, інші викладачі, роботодавці тощо).

Потребує іншого підходу підготовчий етап до проведення практики з боку її керівника. З урахуванням того, що керівник практики повинен передусім навчити студентів викладацької майстерності, найкращим стає особистий приклад на етапі підготовки до практики. Обов'язковим елементом настановчої конференції є інструктаж з охорони праці й безпеки життєдіяльності під час проходження практики. Поряд із традиційними питаннями щодо безпеки в ході занять, основ електробезпеки й пожежної безпеки під час інструктажу студенти ознайомлюються: з алгоритмом дій після отримання сигналів оповіщення «Увага всім» і «Повітряна тривога»; правилами поводження з вибухонебезпечними предметами й правилами поведінки, зумовленої обстрілом стрілецькою зброєю, артобстрілами (зокрема системами залпового вогню), потраплянням у завали, відсутністю водопостачання і зникненням українського ефірного мовлення. Додатково

студентам роз'яснюють загальні засади безпеки під час радіаційних надзвичайних ситуацій.

Під час визначення баз практик звертається увага на відповідність закладу освіти основним вимогам, можливість виконати завдання практики, створення безпечних умов для учасників освітнього процесу.

Під час оцінювання педагогічної практики враховується ставлення студента до роботи, відгук від закладу (установи, організації), на базі якого здобувач освіти проходив практику. Особливу увагу приділяють самостійній роботі здобувача, його вмінню формулювати психологічну проблему учня, висновки тощо. В умовах дистанційного навчання і воєнного стану під час захисту практики створюються умови для групового обговорення результатів практики її учасниками, студентами й керівником практики.

Отже, на сучасному етапі науково-технічного прогресу, в умовах реформування економічних і соціально-особистісних відносин в Україні, нових викликів функціонування закладів освіти, виникає потреба в інноваційних підходах до підготовки кваліфікованих фахівців. Важливу роль у цьому процесі відіграє комплексний, системний підхід до організації професійної підготовки, важливим складником якого є практична підготовка здобувачів фахової передвищої освіти. В умовах тимчасових обмежень організації освітнього процесу, спричинених пандемією COVID-19 і воєнним станом виникла необхідність пошуку й реалізації інших підходів до практичної підготовки здобувачів. Організація та проведення практик в умовах воєнних дій спричинює зміну формату професійної взаємодії викладача і студентів, дотримання безпечних умов організації освітнього процесу, добір і впровадження новітніх форм і методів навчання й викладання.

Список використаної літератури

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липн. 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 15.10.2023).

2. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / М-во освіти України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text> (дата звернення: 12.10.2023).

3. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової передвищої та вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2020/zmyshene%20navchannu/zmishanenavchannia-bookletsreads-2.pdf> (дата звернення: 16.10.2023).